

Oponentský posudek vedoucího bakalářské práce Kláry Jarolímkové, *Pieta v českém umění první poloviny 20. století*, FFUK Praha 2014

Klasické a staromistrovské téma piety sleduje diplomantka na příkladech tvorby umělců v první polovině dvacátého století, počínaje symbolismem Rudolfa Adámka. Její sondy do ikonografie tématu, který je spojen i s motivem Milosrdného samaritána, ale i Oplakávání či snímání z Kříže, se nutně odvíjejí od charakteristiky a ustanovení motivu piety v evropském umění. Autorka se zabývá obecnou typologií piety, od sociální k pietě „válečné“, „domácí“, až k typu, příznačnému pro česko-německé malíře, tj. pieta se zdůrazněním vlivu starých mistrů a mysticko-spirituálním charakterem motivu.

Pieta obecně je spojena se starým uměním a Jarolímková ukazuje řadu příkladů, které si získaly pozornost u umělců ve 20. století. Nevytváří ovšem lineární vlivologii. Dokonce se vyhýbá konkrétnímu určení vzoru v typu piety moderního umělce. Není to dáno jednak rozsahem a neurčitostí typu, ale i tím, že moderní umělci vesměs nepřebírali jeden konkrétní typ, ale často jich kombinovali několik. Přesto by snad bylo možné tu a tam dohledat konkrétnější prototyp moderních kompozic, což pochopitelně mohlo souviset i s tím, co umělci sami mohli vidět a jaké obrázky piet byly frekventovány v dobovém tisku o výtvarném umění.

Autorka si vybírá několik jmen z dějin českého malířství, na nichž ukazuje, jak se s fenoménem piety tvůrci vyrovnávali. Někdy není jasné, proč u nich rozvádí i tvorbu, která s tématem nesouvisí, např. u Wachsmána obraz Hannibal ante portas (1935), jindy nás zarazí naivní a banální formulace: „Veselá povaha provázela umělce celý život a odrazila se ve svobodě používání moderních výtvarných forem k dosažení zdůrazněného obsahu.“ (o Wachsmánovi, s. 27).

Klára Jarolímková napsala práci, která poprvé důkladněji sleduje jedno důležité biblické téma v moderním umění. Vyhnula se srovnáváním s evropskými tvůrci 20. století (Oskar Kokoschka, Max Ernst), což v některých případech je škoda. Přesto je její práce solidním základem k sledování ikonografie piety a příbuzných témat v českém umění první poloviny 20. století. Proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 25. 8. 2014

Prof. Vojtěch Lahoda